

**РОЗРОБЛЕННЯ АДАПТИВНОГО ПОЯСНОГО ОДЯГУ
ДЛЯ ЛЮДЕЙ ІЗ ТРАВМАТИЧНИМИ УРАЖЕННЯМИ КІНЦІВОК**

В. В. ЦІСАР, О. М. ЛУЩЕВСЬКА

Хмельницький національний університет

Адаптивний одяг це одяг, який розробляється для людей з обмеженими можливостями, обмеженою рухливістю, літніх людей та лежачих пацієнтів. Відмінністю такого одягу є вільний крій, розрізи та застібки у нетрадиційних для звичного одягу місцях та якісні матеріали, м'які та комфортні, які не створюють незручностей при довготривалому контакті із тілом людини.

Отож, основними споживачами є люди віком від 18 до 75 років, що мають знижену функціональність ніг, отриману внаслідок інсульту, перелому ноги чи стегна, травм спини або головного мозку, ампутації нижніх кінцівок. Тобто пацієнти лікарень, госпіталів, реабілітаційних центрів, хоспісів.

Нажаль наше сьогодення відкриває нові потреби у адаптивному одязі, а саме для військових та цивільних осіб, що мають ушкодження або втрату нижньої кінцівки. Загалом сумна статистика говорить про те, що кожен третій поранений має ушкодження кінцівок, а кожен 10 поранений стикається з ампутацією [1]. Зрозуміло, що у процесі лікування та реабілітації пацієнтам некомфортно використовувати звичайний побутовий одяг, особливо коли лікування супроводжується наявністю апаратів Ілізарова, чи інших медичних пристосувань гупсу, бинтувань, відкритих ран. Тому волонтери або родичі поранених, перешивають існуючий готовий одяг адаптуючи його під потреби хворого. Дослідження цієї ситуації показали, що існуючий адаптивний одяг виготовляється стихійно, малими партіями та має ряд недоліків. Спілкуючись із пораненими ми з'ясували, що основними недоліками існуючого адаптивного одягу є неякісні, часто незручні застібки, низька якість матеріалів одягу, невідповідність розмірам, незручність використання окремими елементами одягу. Та найбільша проблема у тому, що такого одягу недостатньо.

Аналіз ринку дозволив виявити чотири виробника адаптивного одягу, які націлили свою увагу на виготовлення такого одягу на етапі лікування та реабілітації. Однак людям, які втратили кінцівку адаптивний одяг потрібен не лише на цих етапах, а і у подальшому житті.

Тому важливим є розроблення одягу для постреабілітаційного періоду. Такі вироби підлаштовані під потреби споживачів та націлені на психологічну підтримку незламних, пришвидшення їх адаптації до мирного життя.

Враховуючи вищевикладене, а також результати дослідження вимог споживачів до такого одягу, розроблено адаптивні штани для потреабілітаційного періоду найнезламніших (рис. 1).

Рис. 1. Чоловічі адаптивні штани повсякденного призначення:
 а - художній ескіз; б - технічний ескіз; в - експериментальний зразок

Адаптивні штани повсякденного призначення призначні для чоловіків молодшої вікової групи, виготовлені з щільної бавовняної тканини. На передніх половинках розміщені кишені з відрізним бочком та накладні кишені з клапанами. На задніх половинках оброблені талієві виточки та накладні кишені з клапанами. Усі клапани мають оздоблюючу строчку (рис. 2).

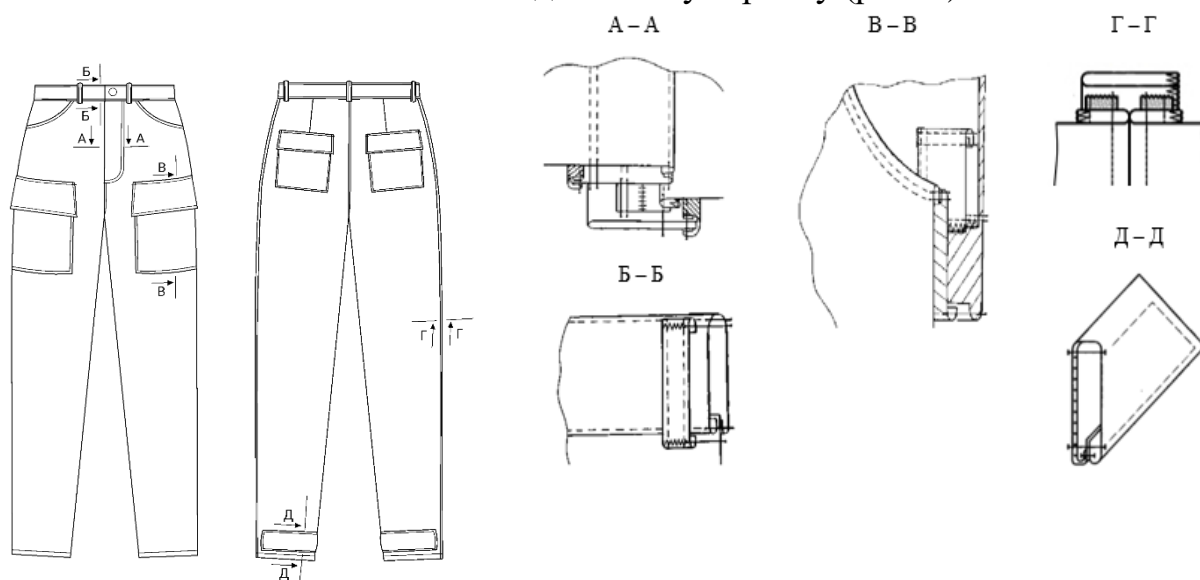

Рис. 2. Складальні кресленики основних вузлів чоловічих адаптивних штанів

Застібка змішаного типу на тасьму-«блискаву» та гудзик в середньому шві, а також на тасьму-«блискавку», що вшита по бічному шву виробу лівої штанини. Вздовж бічних швів утворені суцільнокроєні пришивні планки, що пришиваються до передніх половинок. Верхній зріз штанів оброблений

пришивним поясом, на якому настрочені хомутики (рис. 2). Нижній зріз – оброблений швом в підгин з закритим зрізом. Оздоблений виріб пришивними патами з липучками по нижній частині штанів, а також оздоблюючими строчками вздовж поясу та по лініям входу в кишені. Виріб частково на підкладці у лівій штанині. Дана модель містить потайну застібку на блискавку у бічному шві, яку візуально не видно, тобто вони максимально схожі із звичайним одягом. Спроектвані із урахуванням сучасних напрямків моди, та мають зручні і функціональні кишені і манжети.

Високий комфорт виробу забезпечується завдяки конструкції одягу і застібці у місці, яке запропонували самі поранені. Також для виготовлення використані якісні гігієнічні матеріали, характеристика яких наведена у табл. 1.

Таблиця 3.1 – Характеристика матеріалів для виготовлення адаптивних штанів

Назва матеріалу	Артикул	Ширина, см	Поверхнева густина, г/м ²	Сировинний склад, %
Котон «Reach»	761	150	290	Бавовна 75% Поліестер 25%
Флізелін	65400	90	35	Поліестер 100%
Штапель	771	150	155	Віскоза 100%

Перевагами розробленої моделі є не лише якість, комфорт та націленість на прискорену психофізіологічну адаптацію, а і ціна, яка не перевищує ціни конкурентів на адаптивні штани.

Література

1. Луцевська О. М. Перспективи проектування адаптивного одягу для людей з ураженими кінцівками / О. М. Луцевська, С. Г. Кулешова. // Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів, 24 листопада 2022 р. – м. Хмельницький. – 2022. – С. 62–64.
2. Бондар К. Українець створив адаптивний одяг для військових, які зазнали поранень [Електронний ресурс] / К. Бондар. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://bazilik.media/ukrainets-stvoryv-adaptyvnyj-odiah-dlia-vijskovykh-iaki-zaznaly-poranen/>
3. Цісар В. В. Проектування адаптивного одягу для людей із травматичними ураженнями кінцівок / В. В. Цісар, О. М. Луцевська // Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів, 22 листопада 2023 р. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – С. 71-73.
4. Lebedinska O. The strategy of ensuring the psychological comfort of adaptive rehabilitation garments / O. Lebedinska, S. Kuleshova, O. Lushevskaya, L. Bukhantsova, T. Vladyslava // ARTTE, Vol 12. – 2024. – №2. – P. 94-101.